

**RAPORT
Z DZIAŁALNOŚCI MERYTORYCZNEJ
STOWARZYSZENIA
AMNESTY INTERNATIONAL
W 2009 ROKU**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Amnesty International jest międzynarodową organizacją, której **2,2 miliona członków i członkiń z ponad 150 krajów i terytoriów całego świata,**

aktywnie staje w obronie praw człowieka w każdym zakątku świata. Naszym marzeniem jest, aby każda jednostka mogła w pełni korzystać z praw zawartych w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Badamy, działamy, bronimy i mobilizujemy innych, aby wspólnie zatrzymać naruszenia praw człowieka. Amnesty International jest organizacją niezależną od jakiegokolwiek rządu, ideologii, ekonomicznej grupy interesu czy religii, a nasza praca w głównej mierze jest finansowana ze składek naszych członków.

© Amnesty International

AMNESTY INTERNATIONAL POLSKA

upomina się o prawa i godność człowieka już 20 lat. W 2009 roku Stowarzyszenie przystąpiło do Inicjatywy RAZEM 89, stanowiącej koalicję organizacji i instytucji, które podejmują wspólne działania dla podkreślenia wagi przemian, które przyniósł przełom roku 1989. Temat był realizowany głównie edukacyjnie przez szkoły i lokalne zespoły edukacyjne, jak i akcyjnie - podczas obchodów 19 urodzin Amnesty International Polska.

Co roku rośnie liczba aktywistów i aktywistek, którzy wspólnie ze Stowarzyszeniem prowadzą działania promujące poszanowanie praw człowieka zarówno w naszej części Europy, jak również w najdalszych zakątkach globu. Nasi członkowie i członkinie, wolontariusze i wolontariuszki stają w obronie osób niesłusznie oskarżonych bądź prześladowanych za swoje przekonania, dobrowolnie poświęcając swój czas i energię pracy na rzecz praw przysługujących każdemu człowiekowi bez względu na jego pochodzenie, kolor skóry, płeć, wyznanie, przekonania czy jakiegokolwiek inne różnice. Nie zwracamy uwagi na odległość. Zdajemy sobie sprawę, że niezależnie od stref czasowych, czy ilości granic jakie nasza akcja musi przekroczyć, pomocy oczekuje każdy, kto cierpi za swoje przekonania.

Sumienie świata wymaga, aby nieustannie przypominać i zwracać naszą uwagę na sytuacje, w których dochodzi do pogwałcenia podstawowych wolności, jakimi obdarzony jest człowiek. Dodatkowo, jest głosem konkretnych osób – dzieci, kobiet i mężczyzn. Osób, które niezależnie od wieku czy płci, we własnym kraju cierpią i żyją w ciągłym strachu o własne życie.

Ofiar nie można tylko policzyć. Cierpienie ludzkie to coś więcej niż statystyki i kolejne liczby w raportach. To konkretne osoby, które mają imię, nazwisko, bliskich, którym na nich zależy. Każda ofiara to inna historia, zarówno walki, ale i okrucieństwa ich oprawców. Wizją Amnesty International jest świat, w którym prawa Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka faktycznie przysługują każdemu człowiekowi. Zasadami, na które może powołać się każdy mieszkaniec Ziemi, niezależnie od pracy jaką wykonuje, czy miejsca w którym żyje.

Stowarzyszenie realizuje swój cel poprzez podejmowanie badań i działań zmierzających do zapobiegania ciężkim naruszeniom tych praw i zaniechania tych naruszeń. Działanie Amnesty International opiera się na zasadach solidarności międzynarodowej, skutecznej pracy na rzecz indywidualnych ofiar naruszeń praw człowieka, globalnego zasięgu, niepodzielności i powszechności praw człowieka, bezstronności i niezależności oraz demokracji i wzajemnego poszanowania.

Od momentu założenia Amnesty International przez Petera Benensona 28 maja 1961 roku, Stowarzyszenie inicjuje akcje na rzecz:

- uwolnienia więźniów sumienia
- zapewnienia wszystkim więźniom politycznym bezzwłocznego i rzetelnego procesu sądowego
- zniesienia kary śmierci, tortur oraz innych form okrutnego, niehumanitarnego bądź poniżającego traktowania
- położenia kresu pozasądowym egzekucjom oraz „zaginięciom”
- walki z bezkarnością poprzez pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców naruszeń praw człowieka.

Symbolem Amnesty International jest okolona drutem kolczastym świeca symbolizująca nadzieję dla wszystkich tych, którzy bezprawnie znaleźli się za kolczastym drutem. Osób pozbawionych podstawowej wartości, która przysługuje każdemu. Wartości jaką jest wolność.

Oddajemy w Państwa ręce raport podsumowujący działania podjęte przez Amnesty International w Polsce w roku 2009. Raport dokumentuje aktywność Stowarzyszenia na poziomie międzynarodowym, krajowym oraz lokalnym.

Miłej lektury.

ZARZĄD

Zuzanna Kulińska, Prezeska
Dariusz Stawik, Sekretarz Zarządu
Monika Klimkowska, Skarbniczka Zarządu
Tomasz Graś, Członek Zarządu
Jacek Mazurczak, Członek Zarządu
Adam Sanocki, Członek Zarządu
Michał Pawłęga, Członek Zarządu

PRACOWNICY I PRACOWNICZKI BIURA

Draginja Nadaždin, Dyrektorka Amnesty
International Polska

Dział programowy

Jacek Białas, Koordynator ds. programowych
Karolina Grot, Koordynatorka zespołu
ds. UE i organizacji międzynarodowych
Anna Kuczak, Koordynatorka Zespołu
ds. Edukacji Praw Człowieka
Wojciech Makowski, Koordynator
ds. aktywizmu
Aleksandra Minkiewicz, Rzeczniczka Prasowa
Marcin Natorski, Koordynator-wolontariusz
Pilnych Akcji
Maciej Fagasiński, Koordynator ds. uchodźców

Dział pozyskiwania funduszy

Magdalena Sadłowska, Koordynatorka
Fundraisingu
Agnieszka Krzyżak, Specjalistka
ds. komunikacji
Anna Machocka, Koordynatorka Programu DDC
(do listopada 2009r.)
Dominika Oprawska, Administratorka
Fundraisingu, Koordynatorka Telemarketingu
Adrian Zarzecki, Koordynator Programu DDC

Administracja

Agnieszka Seget, Menadżerka Biura
(do sierpnia 2009)
Natalia Mioduszewska, Asystentka Biura
Joanna Radomska, Asystentka Biura,
Menadżerka Biura (od września 2009)

CZŁONKOWIE I CZŁONKINIE, WOLONTARIUSZE I WOLONTARIUSZKI

Aktywiści w grupach lokalnych

Amnesty International jest ruchem społecznym, w Polsce współtworzy go ponad 4 tysiące członków, członkiń i sympatyków. Nasi wolontariusze działają w grupach lokalnych w Białymstoku, Bielsku-Białej, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Opolu, Olsztynie, Poznaniu, Toruniu,

Trójmieście, Szczecinie, Wrocławiu i Warszawie. Organizują happeningi i akcje społeczne, zbierają podpisy pod petycjami w obronie konkretnych osób, których podstawowe prawa zostały złamane. Koordynatorem ds. aktywizmu jest Wojciech Makowski.

Zespół ds. Edukacji Praw Człowieka

W ramach Zespołu ds. Edukacji Praw Człowieka działa sieć edukatorów i edukatorek Amnesty International. Przyczyniają się oni do realizacji idei praw człowieka w szkołach, wśród młodzieży, do wychowania w duchu tolerancji i wzajemnego poszanowania praw jednostek i zbiorowości oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji. W 12 ośrodkach akademickich w Polsce działają Lokalne Zespoły Edukacyjne, mamy również 135 Szkolnych Grup Amnesty International. Nauczyciele i nauczycielki, którzy należą do Amnesty International, uczą młodzież i dzieci poszanowania życia i godności wszystkich ludzi, dzięki czemu pomagają tworzyć społeczeństwo tolerancyjne, otwarte i obywatelskie. Koordynatorką Zespołu ds. Edukacji Praw Człowieka jest Anna Kuczak.

Zespół Pilnych Akcji

Zespół Pilnych Akcji stanowią tłumacze i redaktorzy przygotowujący materiały do Pilnych Akcji. Pilne Akcje to ogólnosiwiatowe akcje wysyłania listów - apele w sprawach konkretnych osób zagrożonych egzekucją lub torturami, aresztantów pozbawionych kontaktu z adwokatem i rodziną oraz niezbędnej opieki medycznej, więźniów sumienia pozbawionych wolności jedynie za pokojową działalność na rzecz praw człowieka lub z powodu wyznawanych poglądów, uchodźców zagrożonych wydaleniem do kraju, z którego uciekli przed prześladowaniami i wszystkich innych osób, których podstawowe prawa człowieka są łamane lub zagrożone. Koordynatorem Zespołu Pilnych Akcji jest Marcin Natorski.

Zespół ds. UE i organizacji międzynarodowych.

Zadaniem zespołu ds. UE i organizacji międzynarodowych jest nawiązywanie dialogu z przedstawicielami polskich władz na różnym szczeblu w kwestii poszanowania praw człowieka w Polsce, na terenie Unii Europejskiej, a także w krajach trzecich. Reprezentuje Amnesty International w kontakcie z władzami zwłaszcza w związku z procedurami toczącymi się na forum Rady Europy i ONZ. Koordynatorką zespołu jest Karolina Grot.

Wolontariusze i wolontariuszki

Amnesty International w Polsce wspiera również liczne grono wolontariuszy i wolontariuszek, którzy dzięki swym umiejętnościom zawodowym pomagają na co dzień realizować działania na rzecz praw człowieka. Są to przede wszystkim tłumacze, graficy, fotografowie.

Członkiem Amnesty International może zostać każdy, komu bliskie są ideały praw człowieka.

STOP TORTUROM W „WOJNIE Z TERRORYZMEM”

WOLNOŚĆ OD TORTUR I INNYCH FORM NIELUDZKIEGO TRAKTOWANIA TO JEDNO Z POWSZECHNIE OBOWIĄZUJĄCYCH PRAW CZŁOWIEKA. AMNESTY INTERNATIONAL DOKUMENTUJE I NAGŁAŚNIA PRZYPADKI NARUSZENIA TEGO PRAWA NA CAŁYM ŚWIECIE. DZIAŁANIA PROWADZONE PRZEZ STANY ZJEDNOCZONE I PAŃSTWA WSPÓŁPRACUJĄCE Z NIMI W RAMACH „WOJNY Z TERRORYZMEM” CZĘSTO PRZEBIEGAŁY W SPRZECZNOŚCI Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI PRAW CZŁOWIEKA.

W AMERYKAŃSKICH OBOZACH I WIĘZIENIACH STOSOWANIE TORTUR W CELU WYMUSZENIA ZEZNAŃ OSÓB PODEJRZANYCH O TERRORYZM BYŁO NA PORZĄDKU DZIENNYM.

AMNESTY INTERNATIONAL DĄŻY DO UJAWNIEŃ TYCH NARUSZEŃ I POCIĄGNIĘCIA DO ODPOWIEDZIALNOŚCI ICH SPRAWCÓW.

Odpowiedzialność za tajne więzienia CIA w Polsce

2 kwietnia 2009r. został zainaugurowany w Polsce kolejny etap kampanii „Stop torturom w wojnie z terroryzmem”. Amnesty International domaga się odtajnienia wyników śledztwa w sprawie domniemanej lokalizacji tajnych więzień CIA na terenie Polski. W kwietniu 2009 r. Amnesty International w liście do Ministra Sprawiedliwości wskazała na konieczność zbadania czy w opisywanej sprawie doszło do samowolnego pozbawienia wolności, co naruszałoby art. 189 Kodeksu Karnego, a także czy wobec przetrzymywanych osób stosowano tortury, co naruszałoby art. 123 & 2 Kodeksu Karnego (Rozdział XIV. Przestępstwa przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstwa wojenne)

Zarówno stosowanie tortur, jak i pozbawianie wolności bez decyzji sądu, są naruszeniem Konstytucji RP (art. 40 i 41), a także wiążących Polskę aktów prawa międzynarodowe-

go: Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (art. 3 i art. 5) i Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (art. 7). Dlatego z satysfakcją przyjęliśmy pisemną deklarację Prokuratury Krajowej, mówiącą że postępowanie nie będzie ograniczone jedynie do Art. 231 KK, ale obejmie całość okoliczności związanych z domniemanym transportowaniem więźniów CIA i przetrzymywaniem ich na terenie Polski.

Amnesty International zapoznała ze swoimi postulatami Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Sekretarza Kolegium Do Spraw Służb Specjalnych, Dyrektora ds. Przestępczości Zorganizowanej, Ministra Sprawiedliwości oraz Rzecznika Praw Obywatelskich.

Ponieważ wyniki dotychczasowego śledztwa są nadal objęte tajemnicą państwową, Amnesty International kontynuuje działania w zakresie ich odtajnienia.

STOP TORTUROM W „WOJNIE Z TERRORYZMEM”

© Amnesty International

Wizyta Ruhela Ahmeda, byłego więźnia Guantanamo

Z okazji rozpoczęcia kampanii poświęconej istnieniu tajnych więzień CIA w Polsce, w kwietniu odbyło się w Warszawie spotkanie z Ruhelem Ahmedem, byłym więźniem Guantanamo. Przed spotkaniem, w którym wzięło udział ponad 100 osób, wyświetlony został film dokumentalny „Outlawed” na temat programu transportu więźniów schwytanych podczas „wojny z terroryzmem”. Podczas spotkania Ruhel Ahmed opowiadał o swoich doświadczeniach, zwłaszcza o torturach jakich doznał podczas przetrzymywania w bazie w Bagram i w Guantanamo.

Pod Kancelarią Premiera został zorganizowany happening, podczas którego ubrani na czarno wolontariusze i wolontariuszki trzymający wielkie znaki zapytania przytoczyli historie osób poddawanych torturom podczas „wojny z terroryzmem”. Podobny happening, zorganizowany przez grupę lokalną, został zorganizowany w Łodzi podczas Zgromadzenia Walnego Członków i Członkiń Amnesty International. Spotkania dyskusyjne na temat „wojny z terroryzmem” odbyły się w kilku miastach Polski.

Petycje do premiera

W ramach akcji działacze Amnesty z Polski i ze świata wysyłali do premiera RP Donalda Tuska pocztówki w kształcie lotniczej karty pokładowej fikcyjnej linii Air Torture. W zawartych na nich postulatach wzywaliśmy do opublikowania raportu na temat zakresu i metodologii oraz wyników prowadzonego śledztwa, oraz przekazania jasnego sygnału, że nikt nie będzie pociągnięty do odpowiedzialności za złamanie tajemnicy państwowej przy współpracy z prokuraturą, a także zapewnienia, że winni ewentualnych naruszeń praw człowieka będą pociągnięci do odpowiedzialności. Petycję do premiera można było również wystąpić za pośrednictwem webakcji umieszczonej na stronie www.amnesty.org.pl. Od początku kwietnia do końca roku pod webakcją do premiera Tuska złożyło podpis ponad 800 osób.

Kampania Amnesty International w Polsce komplementarna z działaniami organizacji na świecie

Kampania Amnesty International dotycząca Polski jest częścią szerszych działań Amnesty International na rzecz wyjaśnienia przez kraje europejskie ich roli w systemie nielegalnego zatrzymywania i transferów osób, który był częścią „wojny z terroryzmem”. Jej rozpoczę-

cie zbiegło się ze szczytem UE-USA (5 kwietnia). Amnesty International wzywa kraje europejskie, aby przyjęły pewną liczbę zwalnianych więźniów Guantanamo, którzy nie mogą wrócić do swoich krajów ze względów bezpieczeństwa.

Prace nad ustawą w zakresie rozpoznawania, przeciwdziałania i zwalczania terroryzmu.

W grudniu 2008 zostało wysłane pismo do Dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa Publicznego w MSWiA, w związku z pracami nad ustawą w zakresie rozpoznawania, przeciwdziałania i zwalczania terroryzmu.

W odpowiedzi poinformowano nas o planach powołania Zespołu Zadaniowego do Opracowania Szczegółowych Założeń do Projektu Ustawy o Rozpoznawaniu Przeciwdziałaniu i Zwalczaniu Terroryzmu oraz działaniach podejmowanych przez służby takie jak policja, straż graniczna mające na celu szkolenia pracowników w zakresie ochrony praw człowieka. W marcu 2009 Amnesty International skierowała do Dyrektora Departamentu Analiz i Nadzoru pismo, w którym wyraziliśmy zainteresowanie problemem, w szczególności przebiegiem prac legislacyjnych nad wspomnianą ustawą. Wnieśliśmy też o przekazanie projektu do konsultacji organizacjom społeczeństwa obywatelskiego. W odpowiedzi skierowano nas do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, która od stycznia 2009 roku przejęła prace nad ustawą.

Rzecznictwo w Unii Europejskiej

W maju rozesłano do dyrektorów sekcji Amnesty International w całej Europie wzór listu do polskich ambasad w poszczególnych krajach, celem zorganizowania spotkania na temat m.in. ujawnienia przebiegu oraz metodologii śledztwa. Na bieżąco udzielaliśmy wsparcia i odpowiedzi sekcjom lobbującym polskie ambasady w swoich krajach.

ŻĄDAMY GODNOŚCI

© Amnesty International

NASZYM NADRZĘDNYM CELEM JEST POŁOŻENIE KRESU ŁAMANIU PRAW CZŁOWIEKA, KTÓRE POWODUJE I UTRWAŁA UBÓSTWO. TRZY OBSZARY NA KTÓRYCH BĘDĄ SKUPIAĆ SIĘ DZIAŁANIA AMNESTY INTERNATIONAL TO: UMIERALNOŚĆ OKOŁOPORODOWA, SLUMSY I ODPOWIEDZIALNOŚĆ KORPORACJI.

28 maja 2009 roku Amnesty International rozpoczęła na całym świecie jedną ze swoich największych kampanii. Jej hasło to Żądamy Godności, (ang. Demand Dignity), a celem pokazanie, że ubóstwo jest jednym z najpoważniejszych światowych kryzysów w dziedzinie praw człowieka.

Projekt zakłada początkowo skupienie się na kilku kluczowych przypadkach łamania praw człowieka, w których Amnesty International ma największe doświadczenie, gdzie nasze wysiłki mogą przynieść wymierne skutki i które najlepiej pokazują zależność pomiędzy ubóstwem, brakiem bezpieczeństwa, niepewnością, wykluczeniem i pozbawieniem prawa głosu.

We współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi i instytucjami Amnesty International w Polsce przeprowadziła szereg akcji wokół Międzynarodowego Dnia Walki z Ubóstwem,

który przypada na 17 października. Został wyśtosowany m.in. wspólny komunikat prasowy wraz z Polską Akcją Humanitarną, ATD Czwarty Świat Polska, Instytutem Globalnej Odpowiedzialności oraz Stowarzyszeniem Polska Ziemia Sieć.

Podczas koncertu zespołu U2 w Polsce, który podczas swojej trasy koncertowej wspierał kampanię Amnesty International, zebrano 408 fotopetycji, na których 557 osób sfotografowało się z napisem „**ŻĄDAMY GODNOŚCI**”.

Grupy szkolne wzięły udział w zajęciach na temat godności oraz współzależności i niepodzielności wszystkich praw człowieka, będących wprowadzeniem do tematyki kampanii „Żądamy Godności”.

Kampania „Żądamy Godności” była również tematem obozu szkoleniowego dla grup lokalnych AI, który odbył się w dniach 24-27 września w Krakowie. Uczestniczyły w nim osoby z Krakowa, Katowic, Łodzi, Białegostoku, Szczecina, Słupska i Bielska-Białej.

Nowa kampania była również tematem przewodnim Magazynu Amnesty International, który w 2009 roku otrzymał nową szatę graficzną, zgodną z nową identyfikacją wizualną Amnesty International.

**SHELL -
OCZYŚĆ
DELTE
NIGRU!**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

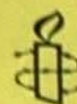

Odpowiedzialność korporacji. Akcja: OCZYŚĆ DELTĘ NIGRU

17 października aktywiści i aktywistki Amnesty International ubrani w kombinezony ochronne „czyścili” teren przed stacją paliw Shell w Warszawie. W ten sposób chcieli wyrazić swój protest przeciwko działaniom koncernu Shell w Delcie Nigru i wezwali jego władze do bezwzględnego usunięcia spowodowanych zanieczyszczeń, przeprowadzenia oczyszczenia skażonych terenów w porozumieniu z lokalną społecznością, regularnego publikowania sprawozdań z tych działań oraz dokonania i opublikowania oceny wpływu działań koncernu na środowisko, lokalną społeczność i prawa człowieka. Podobne happeningi zostały zorganizowane przez grupy lokalne. W całej Polsce zebrano kilkaset fotopetycji wzywających władze koncernu Shell do oczyszczenia Deltę Nigru.

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

STOP PRZEMOCY WOBEC KOBIET

© Anna Kari

Amnesty International Polska już od 2004 roku angażuje się w światową kampanię „Stop przemocy wobec kobiet”. W tym roku w związku z pracami nad projektem Konwencji Rady Europy o przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet, Amnesty International podjęła akcję lobbiningową mającą na celu przekazanie rekomendacji dotyczących przyszłego dokumentu i tym samym wpłynięcia na jego końcowy kształt. Ostatecznie jednak Polska dołączyła do grupy państw RE, które poparły projekt

Konwencji, zgodny z rekomendacjami Amnesty International. Wspieraliśmy również irańską Kampanię na rzecz Równości, w szczególności apelowaliśmy o wysłanie listów w sprawie jej 21 letniej działaczki Ronak Safarzadeh, więzionej za skorzystanie z prawa do wolności wypowiedzi i zrzeszania się. Kampania na Rzecz Równości to rozpoczęta w 2006 roku inicjatywa mająca na celu zakończenie dyskryminacji kobiet w irańskim prawie.

Raport Amnesty International na temat praw seksualnych i reprodukcyjnych w Polsce

W związku z listopadową sesją Komitetu ds. Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych ONZ, podczas której badany był stan przestrzegania przez Polskę tych praw, Międzynarodowy Sekretariat Amnesty International przygotował raport dotyczący praw seksualnych i reprodukcyjnych. W raporcie AI zwróciła uwagę m.in. na brak możliwości przerwania ciąży, nawet w sytuacji, gdy jest to zgodne z obowiązującym prawem, odmowę udzielenia świadczeń zdrowotnych dla kobiet w ciąży czy niewłaściwe wdrożenie przez Polskę wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Alicji Tysiąc.

Część z uwag zawartych w raporcie znalazło się następnie w rekomendacjach, jakie ONZ skierował do władz polskich.

Postępowanie w sprawie ekstradycji

W 2009 roku Amnesty International brała udział w trzech postępowaniach ekstradycyjnych. Przedstawiciel Amnesty International przekazał sądom informacje dotyczące sytuacji praw człowieka w Rosji, na Białorusi oraz na Ukrainie. W innej sprawie Amnesty International przekazała sądowi raporty dotyczące traktowania obywateli narodowości czecheńskiej na północnym Kaukazie.

ZWIĘKSZENIE ŚWIADOMOŚCI O PRAWACH UCHODźCÓW I MIGRANTÓW

AMNESTY INTERNATIONAL POLSKA PODJĘŁA W 2009 ROKU SZEREG DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZWIĘKSZENIE ŚWIADOMOŚCI O PROBLEMACH UCHODźCÓW I IMIGRANTÓW ORAZ PRZYJĘCIA PRZEZ RZĄD POLSKI ZALECEŃ AI W TYM ZAKRESIE. PROWADZONA BYŁA POMOC DLA OSÓB, KTÓRE ZGŁASZAŁY SIĘ DO BIURA AMNESTY INTERNATIONAL Z PROŚBĄ O WSPARCIE PRZY UZYSKANIU STATUSU UCHODźCY.

Najwięcej osób zwracających się w tej kwestii do Amnesty International w Polsce pochodzi z Czeczenii i Białorusi. Pozostałe osoby pochodziły z Ukrainy, Algierii, Syrii, Rosji, Armenii, Gruzji, Iraku i Libii. Władze Polski na bieżąco otrzymywały od Amnesty International Polska oświadczenia i komunikaty ws. uchodźczych i migracyjnych. Wśród nich warto wymienić następujące:

- Raport Amnesty International „Uchodźcy pozbawieni ochrony w Turcji” został w maju przesłany do Ministra Spraw Zagranicznych Radosława Sikorskiego, Resita Umana, Ambasadora Turcji w Polsce oraz Marcina Wilczka, Ambasadora Polski w Turcji. Jeszcze w tym samym miesiącu nadeszła odpowiedź od Dyrektora Departamentu Narodów Zjednoczonych i Praw Człowieka, który pogratulował Amnesty International opracowania ciekawego i bardzo obszernego raportu. MSZ pisze dalej, że podziela obawy AI odnośnie sytuacji uchodźców i osób ubiegających się o przyznanie statusu uchodźcy w Turcji. Zapewniono, że Polska stara się stanowić dobry przykład jeżeli chodzi o traktowanie uchodźców i będzie dalej interesować się sytuacją uchodźców w Turcji.
- W maju 2009, oświadczenie Amnesty International „Italy/Malta: Obligation to safeguard life and safety of migrants and asylum seekers”, zostało przesłane do Ministra Radosława Sikorskiego, z kopiami do Dyrektora Departamentu Unii Europejskiej, Dyrektora Departamentu Afryki i Bliskiego Wschodu w MSZ oraz Ambasadora Włoch w Polsce.
- W czerwcu, oświadczenie „Greece: Amnesty International reiterates its serious concerns about detention conditions for asylum seekers following ruling of the European Court of Human Rights”, zostało przesłane do Ministra Radosława Sikorskiego, z kopiami do Dyrektora Departamentu Unii Europejskiej, Dyrektora Departamentu Afryki i Bliskiego Wschodu w MSZ oraz Ambasadora Grecji w Polsce.

W związku z obchodami Światowego Dnia Uchodźcy (20.06) została utworzona specjalna przestrzeń na stronie amnesty.org.pl, gdzie znalazł się opis sytuacji w Turcji oraz Raport, komunikat prasowy AI na Światowy Dzień Uchodźcy, wzór listu do Ministra Spraw Wewnętrznych Turcji wraz z adresami i prośba do aktywistów o wysyłanie apeli.

REAKCJE NA ŚWIATOWE WYDARZENIA DOTYCZĄCE PRAW CZŁOWIEKA

AMNESTY INTERNATIONAL POLSKA BEZZWŁOCZNIE REAGOWAŁA NA SYTUACJE KRYZYSOWE NA CAŁYM ŚWIECIE ZAGRAŻAJĄCE PRAWOM CZŁOWIEKA. OPRÓCZ TRADYCYJNEGO INFORMOWANIA O TYCH WYDARZENIACH OPINII PUBLICZNEJ ZA POŚREDNICTWEM APELI I KOMUNIKATÓW ROZSYŁANYCH DO POLSKICH MEDIÓW I WŁADZ, ZORGANIZOWALIŚMY SZEREG HAPPENINGÓW, DEMONSTRACJI I PROTESTÓW. W TEN SPOSÓB POKAZUJEMY, ŻE ŁAMANIE PRAWA CZŁOWIEKA, BEZ WZGLĘDU NA TO, W KTÓRYM ZAKĄTKU ŚWIATA MA MIEJSCE, NIE ZOSTANIE ZIGNOROWANE. W CZASIE SYTUACJI KRYZYSOWYCH NA BIEŻĄCO, BEZ WZGLĘDU NA PORĘ DNIA CZY NOCY, ODPOWIADALIŚMY NA ZAPYTANIA MEDIÓW I INNYCH ZAINTERESOWANYCH STRON. PONIŻEJ KILKA WYBRANYCH AKCJI.

STREFA GAZY I OPERACJA WOJSK IZRAELSKICH „PŁYNNY OŁÓW”

Pod koniec grudnia 2008 roku Izrael rozpoczął operację „Płynny Ołów”. Trwająca 22 dni ofensywa militarna w Strefie Gazy zakończyła się 18 stycznia 2009 roku. Około 1 400 Palestyńczyków i 13 obywateli Izraela straciło życie w konflikcie, który objął Gazę i południowy Izrael. W dniach 13-19 stycznia odbył się Międzynarodowy Tydzień Działań na rzecz Gazy organizowany przez Amnesty International. W ramach akcji, 18 stycznia grupa warszawska AI połączyła dwie ambasady - palestyńską i izraelską, symbolicznym pokojowym węzłem. Do taśmy rozciągniętej pomiędzy obiema placówkami zostały przymocowane balony. Na nich warszawiacy mogli napisać swoje apele. Podobne akcje odbyły się w innych miastach Polski. W happeningu wzięło udział około 80 osób.

Na przełomie marca i kwietnia podjęta została decyzja o przeprowadzeniu akcji na rzecz wstrzymania dostaw broni do rejonu konfliktu. W obliczu świadomości, iż temat odpowiedzialności stron konfliktu przed Międzynarodowym Trybunałem Karnym, jest dla Polski sprawą bardzo wrażliwą i że polskie władze są bardzo niechętnie do podejmowania go w rozmowach z organizacjami pozarządowymi, a tym bardziej w dialogu z partnerami międzynarodowymi, postanowiliśmy podkreślić rolę eksportu broni, która została użyta do przeprowadzenia nielegalnych ataków na ludność cywilną. Powstała na tę okazję rozległa strategia rzecznictwa oparta na raporcie delegacji Międzynarodowego Sekretariatu po wizycie w rejonie. Zwróciliśmy się do wszystkich ambasad państw członkowskich UE, w tym Polski, z prośbą o natychmiastowe wstrzymanie wszelkich dostaw broni do rejonu konfliktu. Podobne listy zostały wysłane do Brazylii, Kanady, Kolumbii, Chin i USA.

REAKCJE NA ŚWIATOWE WYDARZENIA DOTYCZĄCE PRAW CZŁOWIEKA

WYROK ŚMIERCI DLA DELARY DERABI W IRANIE

Delara Darabi została skazana na karę śmierci za zbrodnię, którą rzekomo popełniła w wieku 17 lat. Amnesty International uważa, że proces nie był sprawiedliwy, gdyż sąd odmówił uwzględnienia dowodów, które według jej prawnika wskazywały na niewinność. Dodatkowo, zgodnie z obowiązującymi Iran międzynarodowymi przepisami, nie można skazać na śmierć osoby, która w trakcie popeł-

nienia przestępstwa była nieletnia. Od 2006 roku, gdy sprawa wyszła na jaw, Amnesty International prowadziła kampanię na rzecz Delary Darabi, apelując do władz Iranu o zawieszenie wyroku śmierci i o ponowne przeprowadzenie procesu w zgodzie ze standardami międzynarodowymi. Iranka została stracona rankiem 1 maja, pomimo że 20 kwietnia 2009 roku Sąd Najwyższy odroczył

jej egzekucję o dwa miesiące. Zespół ds. UE i organizacji międzynarodowych intensywnie zajęły się sprawą Delary Darabi, gdy tylko dotarły do nas wieści o przesunięciu jej egzekucji. Skontaktowano się z MSZ z prośbą o informacje na temat stanowiska Polski w tej sprawie. W odpowiedzi otrzymaliśmy wiadomość, iż UE wyraziła te same, co Amnesty International, zastrzeżenia wobec procesu Delary Darabi i przekazała je charge d'affaires Iranu w Pradze. Informacja o wystosowaniu przez Amnesty International apelu o ułaskawienie Delary Darabi ukazała się na pierwszej stronie Gazety Wyborczej. Także w kwietniu do Ambasady RP w Teheranie został wysłany list z prośbą o interwencję w sprawie Delary Darabi. Niestety 1 maja dotarła do nas tragiczna wiadomość o śmierci Delary.

6 maja została zorganizowana pod Ambasadą Iranu w Warszawie akcja „Kwiaty dla Delary Darabi”. Ponad 40 osób złożyło pod portretem Delary kwiaty, głównie tulipany kojarzone w poezji perskiej z męczennikami, i zapaliło świeczki.

Wysłana została również do MSZ informacja o śmierci Delary Darabi z zaznaczeniem, iż bardziej efektywna współpraca polskich władz z naszą organizacją przyczyni się w przyszłości do skuteczniejszych działań. Tego samego dnia na stronie MSZ pojawiło się oświadczenie wyrażające żal i zaniepokojenie spowodowane egzekucją Delary Darabi. Oświadczenie to było spójne z przekazem Amnesty International.

ZAMIESZKI PO WYBORACH PREZYDENCKICH W IRANIE

W połowie czerwca odbyły się w Iranie wybory prezydenckie. Następnego dnia, tuż po ogłoszeniu przez sprawującego urząd prezydenta Mahmouda Ahmadineżada wygranej, rozpoczęły się demonstracje przeciwko wynikom wyborów. Wzięły w nich udział tysiące Irańczyków, wobec których siły bezpieczeństwa

i paramilitarne bojówki Basiji użyły nadmiernej siły. Rozpoczęły się aresztowania i przesładowania.

26 czerwca Amnesty International ponownie zorganizowała protest pod Ambasadą Iranu, w którym udział wzięło ponad 70 osób. Do Ambasadora Iranu w Polsce został wystosowany list z apelem o zapobieżenie eskalacji przemocy i uwolnienie więźniów politycznych. Kopia listu została przekazana polskiemu MSZ z zapytaniem o ich strategię działania w tej sprawie.

REAKCJE NA ŚWIATOWE WYDARZENIA DOTYCZĄCE PRAW CZŁOWIEKA

PRZEDŁUŻENIE ARESZTU AUNG SAN SUU KYI

Daw Aung San Suu Kyi jest liderką opozycyjnej partii Narodowa Liga na rzecz Demokracji. Przez 14 lat, z ostatnich 20, była pozbawiona wolności, głównie przetrzymywano ją w areszcie domowym. Obecny okres umieszczenia jej w areszcie domowym miał zakończyć się 27 maja 2009 roku. Jednakże w połowie maja została ponownie postawiona przed sądem w związku z wydarzeniami z początku maja, kiedy to obywatel USA przepłynął jezioro, nad którym stoi dom liderki birmańskiej opozycji

i przebywał w nim dwa dni, co zostało uznane za złamanie warunków aresztu. Władze birmańskie przeniosły ją z aresztu domowego do więzienia. Amnesty International natychmiast zażądała, aby Rada Bezpieczeństwa ONZ, Chiny, Japonia oraz państwa należące do ASEAN (Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej) podjęły pilną interwencję w celu zwolnienia jej z więzienia Insein. Amnesty International Polska na bieżąco informowała opinię publiczną za pośrednic-

© Chris Robinson

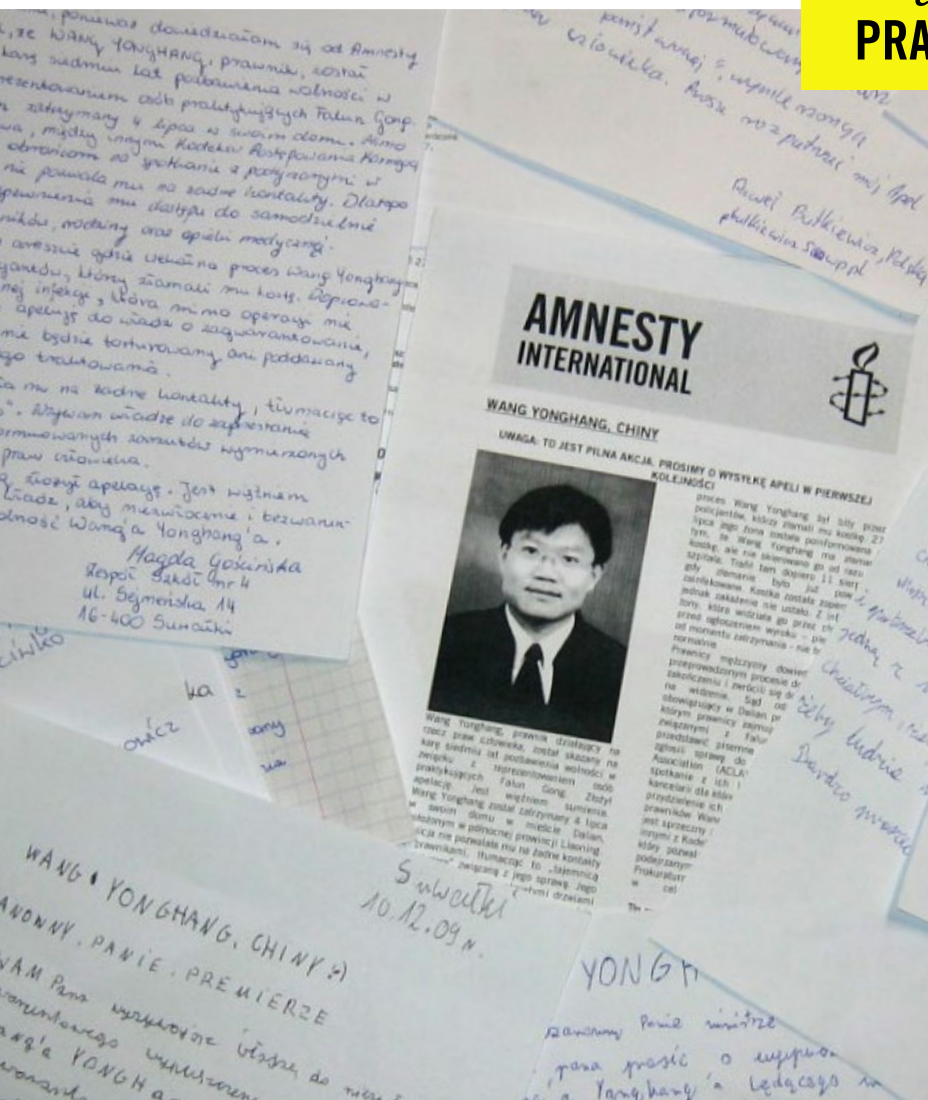
twem mediów, swojej strony internetowej i facebooka o sytuacji w Birmie. W sprawie Aung San Suu Kyi zebraliśmy ponad 1000 podpisów na różnych letnich festiwalach muzycznych.

Amnesty International uznaje Aung San Suu Kyi za więźnia sumienia oraz stoi na stanowisku, że jej przetrzymywanie jest naruszeniem zarówno prawa międzynarodowego, jak i obowiązującego w Birmie.

WIĘŹNIOWIE SUMIENIA, OBROŃCY PRAW CZŁOWIEKA

PODSTAWOWĄ DZIAŁALNOŚCIĄ AMNESTY INTERNATIONAL JEST OBRONA WIĘŹNIÓW SUMIENIA I OBROŃCÓW PRAW CZŁOWIEKA – OSÓB NIESŁUSZNIE SKAZANYCH ZA KORZYSTANIE Z PRAWA DO WOLNOŚCI WYPOWIEDZI I GROMADZENIA SIĘ LUB PRZEŚLADOWANYCH ZA DZIAŁANIA NA RZECZ PRAW CZŁOWIEKA. W 2009 ROKU AMNESTY INTERNATIONAL PRZYGOTOWAŁA W ICH SPRAWIE PONAD 80 PILNYCH AKCJI, ROZESŁANYCH DO PONAD 800 OSÓB ZAPISANYCH DO SIECI PILNYCH AKCJI.

PODCZAS MARATONU PISANIA LISTÓW W CAŁEJ POLSCE NAPISANO PONAD 108 TYSIĘCY LISTÓW W ICH SPRAWIE.

EDUKACJA NA RZECZ PRAW CZŁOWIEKA

W 2009 ROKU W CAŁEJ POLSCE DZIAŁAŁO 135 GRUP SZKOLNYCH I 12 LOKALNYCH ZESPOŁÓW EDUKACYJNYCH. TRENERZY I TRENERKI AMNESTY INTERNATIONAL PRZEPROWADZILI SZKOLENIA DLA NOWYCH TRENERÓW W 7 REGIONACH, OKOŁO 200 WARSZTATÓW DLA SZKOLNYCH GRUP I UCZNIÓW/UCZENNIC SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH I PONADGIMNAZJALNYCH, 20 SZKOLEŃ DLA NAUCZYCIELI/NAUCZYCIELEK I TRENERÓW/TRENEREK INNYCH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH, 50 SZKOLEŃ OTWARTYCH DLA MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ I 10 PANELI DYSKUSYJNYCH I KONFERENCJI.

WARSZTATY I SZKOLENIA BYŁY POŚWIĘCONE TAKIM TEMATOM JAK: PRZECIWDZIAŁANIE DYSKRYMINACJI, KULTUROWA TOŻSAMOŚĆ PŁCI, HISTORIA I FILOZOFIA PRAW CZŁOWIEKA, PRAWA DZIECI I PRAWA GOSPODARCZE, SPOŁECZNE I KULTURALNE.

Szkolne grupy Amnesty International zorganizowały w 2009 roku około 20 wydarzeń i akcji miesięcznie. Główne tematy akcyjne podejmowane przez szkolne grupy to Kampania Stop Torturom podczas Wojny z Terroryzmem, Kampania na rzecz Równości w Iranie, Inicjatywa Razem 89, prawo do edukacji dzieci romskich w Słowenii, kara śmierci i Żądamy Godności.

Jak co roku, największym przedsięwzięciem dla Szkolnych Grup Amnesty International była organizacja Maratonu Pisania Listów w swoich szkołach i miejscowościach.

Wraz z końcem 2009 roku zakończył się również program Prawa Człowieka-Edukacja-Działanie, realizowany w Polsce od 2002 r. Na bazie osiągnięć programu od kwietnia 2010 roku będzie realizowany nowy, międzynarodowy program edukacyjny „Edukacja dla Godności”.

W ramach działań edukacyjnych Amnesty International współpracuje z wieloma organizacjami pozarządowymi i instytucjami w całej Polsce. Należą do nich między innymi Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Bona Fides, Regionalne Centrum Wolontariatu, Stowarzyszenie Działań Nietypowych „Szatnia”, Wydział Politologii UMCS, PAH, ŚOK, PZS, ZHP, Centrum Kultury Łowicka w Warszawie, Stowarzyszenie Inicjatyw Niezależnych „Mikuszewo”, Stowarzyszenie Praktyków Dramy STOP-KLATKA, Towarzystwo Demokratyczne Wschód, Koło Psychologii Międzykulturowej UW, KPH, WRK oraz Instytut Badania i Rozwoju Aktywności Społecznej.

SZKOŁA PRZYJAZNA PRAWOM CZŁOWIEKA

15 kwietnia Amnesty International rozpoczęła pierwszy ogólnoswiatowy projekt edukacyjny „Szkoła Przyjazna Prawom Człowieka”. W projekcie pilotażowym wzięło udział 13 szkół z całego świata, w tym - jako jedyna szkoła w Polsce - II Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi im. Cypriana Kamila Norwida w Tychach. Głównym celem projektu „Szkoła Przyjazna Prawom Człowieka” jest promowanie wszystkich aspektów praw człowieka jako integralnej części życia szkoły. Należą do nich przede wszystkim wartości takie jak równość, godność, szacunek i brak dyskryminacji. Przez okres jednego roku we współpracy z polską sekcją Amnesty International i Międzynarodowym Sekretariatem Amnesty International w Londynie prawa człowieka będą włączane w życie szkoły w czterech obszarach: samorządność szkolna, relacje między uczniami, uczniami a nauczycielami, szkołą a rodzicami, program nauczania, pozalekcyjna działalność szkoły. Dzięki współpracy i zaangażowaniu przy realizacji projektu zarówno uczniów, nauczycieli, jak i rodziców, prawa człowieka mają stać się integralną częścią funkcjonowania szkoły oraz jej

najbliższego otoczenia. Przeprowadzenie pilotażowego projektu „Szkoły Przyjaznej Prawom Człowieka” zakłada, że każda z 13 szkół wypracuje modelowe rozwiązania w zakresie integracji praw człowieka do życia szkoły. Powstałe w ten sposób dobre praktyki staną się dla Amnesty International wzorem do wdrożenia programu w szkołach na całym świecie. Jedną z istotnych części projektu jest przyjęcie i przestrzeganie przez szkoły 10 zasad „Szkoły Przyjaznej Prawom Człowieka”. Zasady wywodzą się z Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Konwencji Praw Dziecka i Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych.

W październiku 2009 r. Minister Edukacji Katarzyna Hall wystosowała do wszystkich kuratorów oświaty list z rekomendacjami dla programu „Szkoła Przyjazna Prawom Człowieka” jako inicjatywy, która pomaga realizować założenia nowej podstawy programowej.

W 2009 roku dochód z 1% podatku przekazanego na rzecz Amnesty International został przeznaczony na wsparcie działalności grup szkolnych Amnesty International.

OGŁOSZENIE RAPORTU ROCZNEGO AMNESTY INTERNATIONAL

RAPORT AMNESTY INTERNATIONAL 2009 TO RAPORT NA TEMAT STANU PRAW CZŁOWIEKA NA CAŁYM ŚWIECIE. OBEJMUJE 157 PAŃSTW PREZENTUJĄC ICH PODEJŚCIE DO KWESTII PRAW CZŁOWIEKA ORAZ ZAKRES ŁAMANIA PRAW CZŁOWIEKA W DANYM KRAJU OD STYCZNIA DO GRUDNIA 2008 ROKU. WSTĘP DO RAPORTU ANALIZUJE WPŁYW KRYZYSU EKONOMICZNEGO NA PRAWA CZŁOWIEKA. PODSUMOWANIA REGIONALNE PRZEDSTAWIAJĄ NAJBARDZIEJ JASKRAWY PRZYKŁADY UBÓSTWA, WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO, BRAKU BEZPIECZEŃSTWA I WOLNOŚCI SŁOWA. GŁÓWNĄ KWESTIĄ PORUSZONĄ W CZĘŚCI RAPORTU DOTYCZĄCEJ POLSKI JEST ŚLEDZTWO W SPRAWIE TAJNYCH WIĘZIEŃ CIA W POLSCE. UWZGLĘDNIONE ZOSTAŁY RÓWNIEŻ TAKIE PROBLEMY JAK OGRANICZENIE DOSTĘPU DO LEGALNEJ ABORCJI, Dyskryminacja i prawa uchodźców.

Raport został w Polsce oficjalnie ogłoszony 28 maja 2009 roku podczas konferencji prasowej. Prezentacja Raportu została przeprowadzona przez Draginę Nadażdin, Dyrektorkę Amnesty International Polska. Zaproszono dwóch prelegentów: prof. dr hab. Romana Kuźniara, który wygłosił wykład na temat bezpieczeństwa międzynarodowego i praw człowieka oraz prof. dr hab. Monikę Płatek, która wygłosiła wykład na temat praw reprodukcyjnych. W okresie 28.05 – 30.05 informacja na temat Raportu ukazała się łącznie 43 razy: 6 artykułów w prasie, 9 informacji w internecie, 10 informacji w telewizji, 18 informacji/wywiadów w radiu.

W grudniu 2009 roku Amnesty International Polska już po raz 10 zorganizowała Maraton Pisania Listów. Jest to największe w Polsce wydarzenie angażujące tak dużą ilość ludzi w obronę praw człowieka. Maraton 2009 był pod wieloma względami wyjątkowy. W ponad 170 miejscach w całej Polsce napisano 108 026 listów, tym samym o ponad dwadzieścia tysięcy został pobity rekord z 2008 roku. Centrum Maratonu znajdowało się w Łoży Stalina w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie. Z miejsca, będącego dla wielu symbolem komunistycznej represji, pisaliśmy listy w obronie osób, których prawa człowieka są łamane. Również data była wyjątkowa, 13 grudnia 1981 roku został wprowadzony w Polsce stan wojenny w wyniku którego setki osób zostało więziami sumienia.

Oficjalne rozpoczęcie Maratonu Pisania Listów nastąpiło w sobotę 12 grudnia punktualnie o 12:00 w Teatrze Dramatycznym w Warszawie. Gośćmi specjalnymi byli Tatiana Tyszkiewicz, Białorusinka skazana na ograniczenie wolności za udział w pokojowej demonstracji oraz Mirosław Chojecki, więzień sumienia Amnesty International w latach 80.

Pisaliśmy w sprawie Rity Mahato (Nepal), Aleksieja Sokołowa (Rosja), Aminatou Haidar (Maroko), Wang Yonghang (Chiny), Azama Farmonova i Alishera Karamatova (Uzbekistan), Pokojowej Społeczności San José de Apartadó (Kolumbia), Dmitrija Krajuchina (Rosja), dziewięciu obrończyń praw kobiet z Nikaragui, Birtukan Mideksy (Etiopia), pokojowych demonstrantów z Mińska (Białoruś), wioski Hadidiya i Humsa (Terytoria Okupowane Palestyny), członków Partii Postępu Gwinei Równikowej, Emina Abdullayev i Adnana Hajizade (Azerbejdżan), Konstantyny Kunevy (Grecja), Musaada Abu Fagr (Egipt), Nguyen Van Dai oraz Le Thi Cong Nhan (Wietnam).

Jak co roku pisały z nami znane osobowości. W Warszawie gośćmi Maratonu byli m.in. Maja Komorowska i Jacek Żakowski. Grzegorz Miecugow napisał do Prokuratora Generalnego Federacji Rosyjskiej w sprawie Aleksieja Sokołowa. Natomiast Jacek Pałasiński, pisał do premiera Wietnamu w sprawie wietnamskich prawników. Halina Bortnowska z Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka napisała list do Prezydenta Gwinei Równikowej w sprawie 6 członków opozycyjnej partii politycznej. Pisała z nami również Ewelina Flinta, Aga Zaryan, Rafał Bryndał i Władysław Frasyniuk. W Krakowie uroczystego otwarcia dokonali europarlamentarzyści Róża Thun oraz Bogusław Sonik. W tym roku w Maratonie Pisania Listów po raz pierwszy wzięli udział słuchacze Uni-

MARATON PISANIA LISTÓW

wersytetów Trzeciego Wieku, pisano również w Klubach Seniora.

W dniach 1 grudnia 2009 – 8 stycznia 2010 w mediach ogólnopolskich i regionalnych, ukazało się 328 relacji medialnych o Maratonie Pisania Listów Amnesty International. W tym 131 artykułów prasowych, 59 relacji telewizyjnych, 138 relacji radiowych.

Już pod koniec grudnia 2009 dotarła do Amnesty International pierwsza dobra wiadomość o pomyślnym rozwiązaniu sprawy Aminatou Haidar, obrończyni praw człowieka z ludu Sahary z Sahary Zachodniej.

PIÓRO NADZIEI

Amnesty International Polska w 2009 roku już po raz ósmy wybrała najlepszy tekst w języku polskim o tematyce praw człowieka. Nagrodę Dziennikarską Amnesty International „Pióro Nadziei” otrzymał Bartek Dobroch za cykl tekstów o Tybecie: „Olimpiada wykluczonych” (Tygodnik Powszechny), „Malutki kawałek Tybetu” (Polityka), „Ucieczki do wolności” (Tygodnik Powszechny). Jury w składzie prof. Magdalena Środa, prof. Roman Kuźniar, Joanna Podgórska, Ewa Siedlecka i Zuzanna Kulińska w uzasadnieniu napisało, iż cały cykl „Górale dla Tybetu” opowiadający o losach tybetańskiej diaspory w Indiach i Nepalu po wydarzeniach w Tybecie w marcu 2008 r. powinien zostać nagrodzony ze względu na poruszenie niezwykle istotnej tematyki związanej z ubiegłorocznymi wydarzeniami i trwającymi cały czas ich konsekwencjami, m.in. wydawanymi przez władze chińskie wyrokami śmierci na demonstrantów. Trzy wyróżnienia zostały przyznane następującym autorom:

- Marcin Kłodziejczyk za teksty „Cygan ze strachu, Rom z dumy” (Polityka) i „Rozśrodkowanie” (Polityka) - za kompetencje i uczciwość w opisie problemu romskiego
- Magdalena Grzebałkowska, „HIV nie boli” (Gazeta Wyborcza Duży Format) - za ważny temat i ciekawą bohaterkę
- Aleksandra Amal El-Maaytah, „Wołając o sprawiedliwość” (www.psz.pl) - za odważne postawienie problemu i oddanie głosu stronie, która zazwyczaj jest pomijana.

FESTIWAL FILMOWY PLANETE DOC REVIEW

Amnesty International przyznało podczas 6. edycji festiwalu Planete Doc Review swoją nagrodę dla najlepszego filmu dokumentalnego podejmującego tematykę praw człowieka. Zwyciężył film Birma VJ (Burma VJ – Reporting from a Closed Country) z 2008 roku w reżyserii Andersa Ostergaarda. W konkursie wzięło udział 10 filmów dokumentalnych nagradzanych na największych festiwalach filmowych na świecie. W skład jury konkursu Amnesty International weszli: krytyk filmowy Tadeusz Sobolewski, reżyser filmowy David Solomon oraz Dyrektorka Amnesty International Polska Draginja Nadaždin. Współpraca Amnesty International z organizatorami festiwalu Planete Doc Review to nie tylko konkurs filmowy. 17 maja odbyła się debata „Iran dnia dzisiejszego – 30 lat po rewolucji”, w której wzięło udział ponad 130 osób. Punktem wyjściowym do dyskusji był pokaz filmu „Listy do prezydenta” w reżyserii obecnego na panelu Petera Loma.

W panelu udział wzięli: Nahid Perrson – reżyserka irańskiego pochodzenia przebywająca na stałe w Szwecji, Peter Lom – czeski reżyser, Amal El Maayatah z zespołu ds. Unii Europejskiej i organizacji międzynarodowych Amnesty International oraz Anette Mari Olsen, reżyserka wychowana w Iranie, która poprosiła o możliwość zabrania głosu już w trakcie debaty.

„PRAWA CZŁOWIEKA W OBIEKTYWIE”. Konkurs fotograficzny i wystawa

W 2008 roku Amnesty International ogłosiła pierwszą edycję konkursu na najlepszą fotografię o tematyce praw człowieka. Wernisaż „Prawa człowieka w obiektywie”, prezentujący zwycięskie fotografie odbył się 25 lutego w warszawskiej galerii Kordegarda. Wystawę odwiedziło 2500 osób, a ponadto była prezentowana m.in. w Krakowie, Szczecinie, Łodzi, Lublinie, Toruniu, Pile, Ostrołęce, Lipnie i Gdańsku.

W dniach od 15.10 do 15.11 można było nadsyłać zdjęcia do drugiej edycji konkursu.

W gronie jury konkursu zasiadli: prof. Ksawery Piwocki – rektor Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Jerzy Katolik – prezes Corporate Services Sp. z o.o. oraz Adam Sanocki – członek Zarządu Amnesty International. Po intensywnych obradach wybrano 60 fotografii, które przeszły do II etapu konkursu. Fotografie te, prezentowane będą podczas serii wystaw pokonkursowych w całej Polsce. Zostało nadesłanych 520 zdjęć od ok. 300 użytkowników.

W II etapie konkursu głosowali internauci. Użytkownicy portalu plfoto.com oddawali swoje głosy na najlepsze, według nich fotografie. 12 zdjęć z największą ilością punktów można oglądać m.in. w kalendarzu Amnesty International na rok 2010. Zwycięzca otrzymał nagrodę w postaci aparatu fotograficznego marki Olympus PEN E-P1 z obiektywem 14 - 42 mm. Dodatkowo autorzy zdjęć najwyżej ocenieni otrzymali wyróżnienia w postaci bonów na wydruk fotografii w Empik-foto.pl, 2 o wartości 500 zł oraz 5 o wartości 100 zł.

PIKNIK WOLNOŚCI AMNESTY INTERNATIONAL

Dwadzieścia lat temu odbyły się w Polsce obrady Okrągłego Stołu, które zapoczątkowały przemiany demokratyczne w Polsce i w pozostałych państwach komunistycznych. Przełom roku 1989 i lata następne zmieniły polską i światową rzeczywistość oraz umożliwiły budowę społeczeństwa obywatelskiego. Społeczeństwa otwartego na dialog i opartego na zaangażowaniu oraz wspólnym działaniu na rzecz zmian w państwach, w których do tej pory nie było to możliwe. Przemiany te przyczyniły się także do lepszego przestrzegania praw człowieka i umożliwiły swobodne domaganie się ich respektowania. Dla Amnesty International to szczególna data, gdyż właśnie dzięki tym przemianom możemy działać w wolnej Polsce, na rzecz wolności innych. Początki działalności Amnesty International w Polsce były możliwe właśnie dzięki zmianom zapoczątkowanym w trakcie obrad Okrągłego Stołu. Z kraju, który był przedmiotem zainteresowania i walki społeczności międzynarodowej o przestrzeganie praw obywatelskich, staliśmy się pełnoprawnym członkiem tej społeczności i razem z nią rozpoczęliśmy walkę o prawa człowieka w innych państwach. Od tej chwili również na nas spoczywa odpowiedzialność za poszanowanie praw człowieka na całym świecie.

Dla uczczenia tych wydarzeń Amnesty International zorganizowała Piknik Wolności, który był dla nas wszystkich okazją do wspólnego świętowania 20. rocznicy przemian roku '89 oraz działalności Stowarzyszenia w Polsce. 6 czerwca 2009 roku na terenie Stadionu Warszawianki można było poznać bliżej sekrety początków działalności Amnesty International w Polsce i przedstawić dalsze

jej działania na rzecz praw człowieka. Odbył się również koedukacyjny mecz piłki nożnej pomiędzy drużyną Amnesty International Polska a reprezentacją Międzynarodowego Sekretariatu Amnesty International, mającego swoją siedzibę w Wielkiej Brytanii. Wygrała drużyna Polski wynikiem 8:4.

Została również przygotowana petycja z żądaniami wyjaśnienia zdarzeń, jakie miały miejsce 4 czerwca 1989 roku na Placu Tiananmen w Pekinie. W czasie Pikniku Wolności można było również wziąć udział w warsztatach edukacyjnych o prawach człowieka, kursie robienia ekologicznych piątek i portfeli, nauczyć się podstaw tańca brzucha czy samby brazylijskiej. Dla dzieci przygotowaliśmy bieg terenowy, malowanie toreb i wiele innych atrakcji.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ JOGI

W styczniu 2009 roku Amnesty International po raz drugi patronowała Międzynarodowemu Dniu Jogi w Polsce. Szkoły i pracownie jogi na całym świecie przeznaczyły swoją energię i czas na 2-godzinną sesję jogi poświęconą prawom człowieka. W akcji wzięło udział 10 szkół jogi w 9 polskich miastach, które przeprowadziły zajęcia dla ponad 200 osób. Udało nam się zebrać 3211 złotych, które zostały przekazane na wsparcie mieszkańców Zimbabwe - kraju doszczętnie wyniszczonego w czasie trwającego 28 lat reżimu Roberta Mugabe.

BALTIC PRIDE

Aktywistki i aktywiści Amnesty International Polska, razem z działaczami organizacji z 23 krajów europejskich, wzięli udział w marszu oraz innych wydarzeniach towarzyszących Baltic Pride. Wydarzenie miało na celu stworzenie przestrzeni do dyskusji i wymiany doświadczeń na temat dyskryminacji i praw człowieka osób ze środowiska LGBT, czyli lesbijek, gejów, osób biseksualnych i transseksualnych.

Na kilka dni przed paradą, w prasie pojawiły się informacje, że parada wobec protestu niektórych ryzykownych radnych, może nie dojść do skutku. Natychmiast został przygotowany list do Ambasady RP w Rydze. Amnesty International stanowczo potępiła decyzję unieważnienia pozwolenia na organizację marszu. W liście, zostało ponadto napisane, iż jest ona niezgodna z prawem łotewskim i stanowi pogwałcenie prawa do wolności wypowiedzi oraz pokojowych zgromadzeń ludzi LGBT w krajach bałtyckich. Amnesty International zaapelowała, z sukcesem, o natychmiastowe przywrócenie pozwolenia na organizację marszu.

Akcja solidarności z osobami LGBT została zorganizowana przez Amnesty International w 5 miastach Polski 17 maja, w „Dzień Milczenia”. Nasi aktywiści i aktywistki byli również obecni na Paradzie Równości w kilku miastach z przekazem „Prawa gejów i lesbijek to prawa człowieka”.

Aktywizacja grup lokalnych

W 2009 roku działało w Polsce 14 grup lokalnych Amnesty International, w tym dwie nowe, które powstały w Szczecinie i Bielsku-Białej. Zostały zorganizowane 3 spotkania dla koordynatorów i działaczy grup lokalnych, w każdym wzięło udział około 15-20 osób. Podczas spotkań odbyły się m.in. warsztaty planowania i obsługi medialnej Maratonu Pisania Listów oraz prezentacja akcji ws. uchodźców w Turcji.

Oprócz działań realizowanych w ramach kampanii prowadzonych przez Amnesty International, niektóre grupy lokalne podejmowały aktywności, takie jak happeningi i koncerty, na rzecz wybranych przez siebie rejonów priorytetowych, np. Wrocław – Meksyk, Katowice – Kuba i Kambodża, Łódź – Afryka, Trójmiasto – Tybet. Niektóre grupy organizowały lub współorganizowały całe festiwale angażujące społeczność lokalną przez szereg dni, np. grupa wrocławska „Lesbijki, geje i przyjaciele”, grupa toruńska „Prawa człowieka w sztuce”, grupa trójmiejska „Trójmiasto dla Tybetu”.

NOWI CZŁONKOWIE I CZŁONKINIE W 2009 ROKU

Program Direct Dialogue jest programem pozyskiwania nowych członków, członkiń i darczyńców dla Amnesty International. Zadaniem osób pracujących przy programie DDC jest praca w terenie, na ulicach miast i pozyskiwanie osób, które chciałyby przystąpić do organizacji lub wesprzeć ją finansowo. W 2009 roku program był prowadzony wiosną i latem w Warszawie, Wrocławiu, Krakowie, Katowicach, Łodzi, Gdańsku, Poznaniu i Szczecinie. Dzięki DDC dołączyło do nas ponad 1600 osób.

WALNE ZGROMADZENIE

W dniach 25-26 kwietnia 2009 roku odbyło się w Łodzi Walne Zgromadzenie, podczas którego przyjęto finansowe i merytoryczne sprawozdanie Zarządu oraz wybrano nowe władze Stowarzyszenia. Ponadto podczas Walnego Zgromadzenia w Łodzi odbyło się doroczne spotkanie trenerów, będące formą wymiany doświadczeń i planowania kolejnych działań.

Dla uczczenia rocznicy przemian demokratycznych w Polsce podjęto „Uchwałę rocznicową Walnego Zebrania Członkiń i Członków Stowarzyszenia Amnesty International Polska w związku z 20-leciem obrad Okrągłego Stołu.”

ROK 2009

I AMNESTY INTERNATIONAL POLSKA W LICZBACH

108026 LISTÓW NAPISANYCH PODCZAS MARATONU PISANIA LISTÓW 2009

14 GRUP LOKALNYCH

12 LOKALNYCH ZESPOŁÓW EDUKACYJNYCH

135 GRUP SZKOLNYCH

WYSŁALIŚMY **130** INFORMACJI PRASOWYCH

UKAZAŁO SIĘ O **1904** RELACJI MEDIALNYCH O AMNESTY INTERNATIONAL, W TYM **929** ARTYKUŁÓW PRASOWYCH, **467** RELACJI W TV I **508** W RADIO

PRZEPROWADZONO **4** WEBAKCJE

OTRZYMALIŚMY **24** DOBRE WIADOMOŚCI,

81 PILNYCH AKCJI ROZESŁANYCH DO BAZY SUBSKRYBENTÓW LICZĄCEJ **829** ADRESÓW.

W CZASIE HAPPENINGU PRZECIWKO WOJNIE W STREFIE GAZY WYPUŚCILIŚMY **500** BALONÓW

4281 FANÓW NA FACEBOOK’U

1600 NOWYCH CZŁONKÓW, CZŁONKIŃ I DARCZYŃCÓW.

79467,77 ZŁOTYCH PRZYCHODU Z 1%